

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародна практика заповідної справи

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Екологія»

Спеціальність 101 Екологія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародна практика заповідної справи
Викладач (-і)	Черепанин Р.М.
Контактний телефон викладача	0972714625
E-mail викладача	roman.cherepanyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний (<i>offline</i>)
Обсяг дисципліни	6 кредити ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Міжнародна практика заповідної справи» належить до вибіркового циклу професійної підготовки ОП «Екологія» другий (магістерський) рівень. За останні роки, збереження та заповідання природи повинно здійснюватися в контексті європейських норм збереження біорізноманіття. Тому надзвичайно важливим є розуміння міжнародного контексту охорони природи, які законодавчі особливості існують для забезпечення охорони рідкісних видів та оселищ, які міжнародні угоди та конвенції прийняті для зниження рівня зникнення видів та деградації природних екосистем.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><i>Метою</i> навчальної дисципліни є набуття знань і умінь, необхідних майбутнім фахівцям-екологам для розуміння міжнародної практики охорони природи, для розробки та впровадження природоохоронних рішень, які би базувалися на європейських нормах та стандартах збереження різноманіття видів, оселищ та екосистем, для вмiлого застосування в практиці заповідної справи міжнародних угод та конвенцій для досягнення поставлених природоохоронних цілей.</p> <p>Основними цiлями вивчення дисципліни є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вільне оперування знаннями щодо міжнародних угод та конвенцій у сфері збереження біорізноманіття на популяційному, видовому та екосистемному рівнях; 2. Розуміння європейського законодавства щодо збереження біорізноманіття та охорони природи; 3. Набуття практичних навичок щодо застосування передового європейського досвіду заповідної справи в українському контексті; 4. Розуміти важливість впровадження екологічної мережі в Україні; 5. Розуміти особливості структури та функціонування міжнародних природоохоронних територій та мереж для збереження рідкісних видів та оселищ; 6. Знати правову основу міжнародної заповідної справи; 7. Розуміти основні глобальні проблеми та порушення в сфері охорони природи. 	
4. Загальні і фахові компетентності	
<p>Загальні компетентності: ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК03. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Фахові компетентності: СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. СК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.</p>	
5. Програмні результати навчання	
<p>ПР02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності. ПР12. Уміти оцінювати ландшафтне і біологічне різноманіття та аналізувати наслідки антропогенного впливу на природні середовища. ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.</p>	
6. Організація навчання	
Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30

практичні		30		
самостійна робота		120		
Ознаки курсу				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
II	101 Екологія	I	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість годин		
		лекції	практичні	сам.роб.
Тема 1. Рапорт Генерального секретаря ООН У. Танга під назвою "Людина і середовище".		3		
Тема 2. Доповідь «Межі зростання» і Римський клуб.		3		
Тема 3. Стокгольмська конференція з охорони навколишнього середовища.		3		
Тема 4. Програми ООН щодо навколишнього середовища (UNEP).		3		
Тема 5. Конвенція Парижська. Світова спадщина ЮНЕСКО.		3		
Тема 6. Всесвітня стратегія охорони природи (ВСОП).		3		
Тема 7. Рапорт "Наше спільне майбутнє".		3		
Тема 8. Конференції ООН зі сталого розвитку: "Саміт Землі", Ріо+10, Ріо+20.		3		
Тема 9. Рамсарська конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів.		3		
Тема 10. Конвенція Вашингтонська. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.		3		
Тема 1. Рапорт Генерального секретаря ООН У. Танга під назвою "Людина і середовище".			3	
Тема 2. Доповідь «Межі зростання» і Римський клуб.			3	
Тема 3. Стокгольмська конференція з охорони навколишнього середовища.			3	
Тема 4. Програми ООН щодо навколишнього середовища (UNEP).			3	
Тема 5. Конвенція Парижська. Світова спадщина ЮНЕСКО.			3	
Тема 6. Всесвітня стратегія охорони природи (ВСОП).			3	
Тема 7. Рапорт "Наше спільне майбутнє".			3	
Тема 8. Конференції ООН зі сталого розвитку: "Саміт Землі", Ріо+10, Ріо+20.			3	
Тема 9. Рамсарська конвенція про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, головним чином як середовища існування водоплавних птахів.			3	
Тема 10. Конвенція Вашингтонська. Конвенція про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.			3	
Тема 1. Всесвітня декларація прав тварин.				20
Тема 2. Конвенція про збереження мігруючих видів диких тварин.				20
Тема 3. Бернська Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.				20
Тема 4. Хельсінська конвенція (охорона балтійського моря).				20
Тема 5. Європейська ландшафтна конвенція.				20
Тема 6. Конвенція про сталий розвиток Карпат.				20
Заг.:		30	30	120

7. Система оцінювання навчальної дисципліни	
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Система методів оцінювання складається із двох видів контролю: поточного та підсумкового.</p> <p>Поточний контроль включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; проводиться регулярно на вибірковій основі; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у студентів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних проектів, контрольні роботи) – проводиться протягом семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <p>Упродовж поточного контролю, на практичних заняттях, студент може максимально отримати 50 балів (25 балів – за усні відповіді на практичних заняттях, 10 балів – за індивідуальну науково-дослідну роботу, 15 – за підсумкову контрольну роботу).</p> <p>Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна оцінка – 50 балів). Підсумкова оцінка розраховується за сумою накопичених впродовж вивчення дисципліни балів.</p> <p>Впродовж вивчення дисципліни студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - систематично відвідувати заняття; - вести конспекти лекцій і практичних занять; - брати активну участь в роботі на практичних заняттях; - виконувати тестові завдання; - виконувати індивідуальні науково-дослідні завдання.
Вимоги до письмової роботи	<p>У письмовій контрольній роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навичок і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення всіх тем навчальної дисципліни. До підсумкового контролю допускаються студенти, які були присутні на більше 50% занять і набрали мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. Студентам, які мали пропуски лекційних чи практичних занять, дозволяється ліквідувати заборгованість на протязі наступних після пропуску двох тижнів.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю: екзамен. Форма задачі: комбінована (письмова з усним захистом).</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<ul style="list-style-type: none"> - Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом. - Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування і тільки тоді може бути допущений до написання екзаменаційної роботи. - Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на парах, підготовка доповідей, виконання контрольної роботи. Студент повинен набрати мінімум 25 балів за роботу на практичних заняттях. - Для складання екзамену студент повинен набрати мінімум 25 балів за написання екзаменаційної роботи. 	

8. Рекомендована література

Основна література

1. Герасименко Я. Правова охорона природно-заповідного фонду України / Я. Герасименко // Вісник Академії правових наук України. – 2010. – № 4. – С. 266-271.
2. Гродзинський М.Д. Збереження та відтворення ландшафтного різноманіття в контексті сталого розвитку / М.Д. Гродзинський, П.Г. Шищенко // Заповідна справа в Україні. – 1998. – Т.4. – Вип. 1. – С. 3-7.
3. Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля / А.О. Андрусевич, Н.І. Андрусевич, З.Я. Козак. – Львів, 2009. – 203 с.
4. Дуднікова І.І. Концепція заповідної справи: сутність, значення, основні тенденції становлення і формування / І.І. Дуднікова // Гуманітарний вісник ЗДІА. – 2012. – № 50. – С. 231- 242.
5. Екологічне право України. Академічний курс : підручник / за заг. ред. Ю.С. Шемшученка. – К. : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. – 720 с.
6. Експрес-оцінка стану територій природно-заповідного фонду України та визначення пріоритетів щодо управління ними / Б.Г. Проць, І.Б. Іваненко, Т.С. Ямелинець, Е. Станчу. – Львів: Гриф Фонд, 2010. – 92 с.

Допоміжна література

1. Заповідники мира / авт. ст. Б.А. Алексеев [и др.], гл. худож. Т. Евсева, фот. А. Мироненко [и др.]; гл. ред. М. Аксенова. – М. : Мир энциклопедий Аванта+, 2007. – 184 с.
2. Звіт про виконання загальнодержавної програми формування національної екологічної мережі України за 2011 рік [Електронний ресурс] / Міністерство екології та природних ресурсів України. – Режим доступу: www.menr.gov.ua
3. Кобеньок Г.В. Збереження біорізноманіття, створення еко-мережі та інтегроване управління річковими басейнами : посіб. для вчителів і громад. природоохорон. організ. / Г.В. Кобеньок, О.П. Закорко, Г.Б. Марушевський – К. : Wetlands International Black Sea Programme, 2008. – 200 с.
4. Ковтун О.М. Законодавство України про охорону природно-заповідного фонду: становлення, сучасний стан, про-блеми реформування / О.М. Ковтун // Адвокат. – 2008. – № 2. – С. 21-24.
5. Мельничук О.І. Міжнародно-правовий статус всесвітньої культурної і природної спадщини: монографія / О.І. Мель-ничук. – К. : Наукова думка, 2008. – 284 с.
6. Методичні матеріали щодо створення та проектування територій ПЗФ України [Електронний документ]. – Режим доступу: www.dnu.dp.ua
7. Мудрак О.В. Науково-методичні принципи і підходи формування екологічної мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.nbuiv.gov.ua

Викладач _____